

UYUMUN BAĞLAMSA L DOĞASI

Uluslararası Öğrencilerin Deneyimlerinden Yola Çıkarak

Yazar

Seda ERTÜRK

© Copyright 2026

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-927-8

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

UYUMUN BAĞLAMSAĞ DOĞASI
Uluslararası Öğrencilerin
Deneyimlerinden Yola Çıkarak

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Yazar

Seda ERTÜRK
Artvin Çoruh Üniversitesi
erturk.seda@artvin.edu.tr
ORCID iD: 0000-0001-7761-0454

Bisac Code

PSY000000

DOI

10.37609/akya.4057

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kütüphane Kimlik Kartı

Ertürk, Seda.

Uyumun Bağlamsal Doğası Uluslararası Öğrencilerin Deneyimlerinden
Yola Çıkarak / Seda Ertürk.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2026.

161 s. : 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253759278

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

w w w . a k a d e m i s y e n . c o m

Uluslararası öğrencilik çoğu zaman “uyum sağlama” hikâyeleri üzerinden anlatılır.

Başarmak, alışmak, dayanmak ve yoluna devam etmek...

Burada ise farklı bir yerden sorulur:

Uyum, bireyin kapasitesiyle birlikte; bireyin neyi yapabileceğini belirleyen bağlamsal koşulların içinde nasıl anlam kazanır?

Akademik olarak işlevsel olmak, sosyal olarak ilişki kurabilmek ya da gündelik hayatı sürdürebilmek, her zaman yerleşmeye ve aidiyete dönüşmez. Bazı bağlamlarda uyum mümkün kılınırken, bazı alanlarda sistematik olarak askıda tutulur. Bu askıda kalma hâli, bireysel bir yetersizlikten çok, mekânsal ve kurumsal düzenlemelerin ürettiği bir durumdur.

Bu çalışma, deneyimlerini paylaşmayı kabul eden uluslararası öğrencilerin anlatılarına dayanmaktadır. Bazıları için kolay olmayan bu paylaşım, uyumun neden her zaman tamamlanamadığını birlikte düşünebilmemizi mümkün kılmıştır. Katkıları için hepsine teşekkür ederim.

Burada anlatılan, uyumun nasıl “başarıldığı” değil; neden her zaman tamamlanamadığıdır.

Dr. Seda ERTÜRK

Ocak, 2026

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

Giriş.....	1
Amaç	1
1.1. Uyumun Doğallaştırılması ve Bireyselleştirilmesine Dair Baskın Okumalar.....	2
1.2. Bağlamın Sessizliği.....	5
1.3. Bu Kitabın Konumu.....	9
1.4. Kitabın Yapısı.....	12

BÖLÜM 2

UYUMUN SESSİZ MİMARİSİ: BAĞLAM NASIL ÇALIŞIR?.....17

2.1. Uyum Nedir, Ne Değildir?.....	18
2.1.1. Uyum kavramına kısa bir bakış: adaptasyon/uyarlanma/kültürleşme	18
2.1.2. Uyumun süreç olarak kavranması: kültürleşmenin düzenleyici çerçevesi (ABC)	20
2.1.3. Psikolojik / Sosyokültürel Ayrım: Kavramsal Fayda ve Kritik Sınır	22
2.2. Ekolojik Yaklaşım ve Bağlamsallık	24
2.2.1. Ev Sahibi Toplum, Karşılıklılık ve İlişkisel Bağlam.....	26
2.2.2. Kültürel Mesafe ve Bağlamın Düzenleyici Rolü.....	27
2.2.3. Kurumlar ve “Görünmez Eşikler”: Üniversite Bağlamı.....	30
2.2.4. Mekânın Uyum Sürecindeki Kurucu Rolü: Kampüs, Şehir ve Gündelik Hayat.....	32
2.3. Bu Kitapta Kuramın İşlevi: Açıklamak Değil, Düşünmeye Alan Açmak	35
2.3.1. Kuram Burada “Bilgi” Değil, “Okuma Düzeni”	36
2.3.2. Okur İçin Kullanım Talimatı: “Bu Kavramlar Ne İşe Yarayacak?”	37

BÖLÜM 3

UYUMUN DAĞILIMI: SORUMLULUK KİMDE, NEREDE?39

3.1. Uyumun Dağılan Sorumluluğu: Birey–Kurum–Yapı Gerilimi.....40	
3.1.1 Bireyde Yoğunlaşan Sorumluluk.....41	
3.2. Uyum Alanları Birlikte Nasıl Çalışır?.....43	
3.3. Akademik Alanın Taşıyıcı Rolü45	
3.4. Sosyal Alanın Sınırları47	
3.5. Sistemle Temas ve Telafi49	
3.6. Başa Çıkma ve Sosyal Destek: Kaynak mı, Yük mü?51	
3.6.1. Kurumsal Sorumluluk: Erişim, Açıklık ve Destek53	
3.7. Sorumluluk Dağılımının Sonucu: Görünmez Maliyetler.....55	
3.8. Ara Değerlendirme.....57	

BÖLÜM 4

GÜÇLENME VE BEDEL: UYUMUN ÇİFTE MANTIĞI61

4.1 Akademik Güçlenme ve Yük62	
4.1.1 Yetkinleşmenin Bağlamsal Yüzleri: Aynı İlerleme, Farklı Anlamlar.....63	
4.1.2 Performans Baskısının Farklı Rejimleri66	
4.1.3 Akademik Güçlenmenin Sessiz Bedeli.....70	
4.2. Sosyal Açılım ve Yalnızlık74	
4.2.1 Sosyal Açılımın Görünür Yüzü: “Dünya insanı” Olmak.....77	
4.2.2 Temas Var, Derinlik Yok: Sosyal Alanın Sınırları79	
4.2.3 Duygusal Mesafe ve Geçicilik Hissi82	
4.2.4 Sosyal Uyumun Sessiz Bedeli85	
4.3. Gündelik Hayatın Bedelleri88	
4.4. Aynı Bağlam, Eşzamanlı Kazanç ve Kayıp92	

BÖLÜM 5

ASKIDA TUTULAN UYUM: YERLEŞEMEMEK, GEÇİCİLİK VE MEKÂNSAL BELİRSİZLİK.....97

5.1. Yerleşme Bir “His” Değil, Bir İmkândır.....98	
--	--

5.2. Geçicilik Hissi: “Buradayım ama Değilim”	103
5.3. Geri Dönüşün Belirsizliği: Bir Çıkış mı, Ara Durak mı?.....	107
5.4. Çifte Yabancılaşma: Ne Burada, Ne Orada.....	111
5.5. Ara Değerlendirme: Mekânsal Olarak Askıda Tutulan Uyum....	114

BÖLÜM 6

UYUMUN SAHİPLERİ: KİM KONUŞUR, KİM SESSİZDİR?

6.1. Uyum Kimden Bekleniyor?	117
6.2. Kurumsal Sessizlik: Konuşulan Destek, Taşınmayan Yük	120
6.3. “Normal”in Yükü: Sessiz Normlar ve Görünmez Eşikler	124
6.4 Bölüm Kapanışı: Uyumun Sahipliği Üzerine	129

BÖLÜM 7

SONUÇ

7.1. Uyumun Bağlamsal Doğası: Ne Öğrendik?.....	134
7.2. Birey, Bağlam ve Sorumluluk.....	135
7.3. Üniversiteler ve Politika İçin Düşünsel Çıkarımlar	137
7.4. Bu Kitap Ne Yapmadı? Bilinçli Sınırlar ve Kavramsal Bir Tercih ...	139
7.5. Açık Bir Kapanış.....	141

BÖLÜM 8

ARKA KISIM – YÖNTEMSEL KONUM.....

8.1. Araştırma Yaklaşımı: Deneyimi Merkeze Alan Nitel Bir Tasarım....	143
8.2. Epistemolojik Duruş: Deneyimi Okuma Biçimi Olarak Yorum	144
8.3. Katılımcılar ve Deneyim Alanı: Ortak Bir Köken, Farklı Bağlamlar	145
8.4. Veri Toplama Süreci: Anlatıya Alan Açmak	146
8.5. Veriyle Çalışmak: Tematik Bir Okuma Mantığı	147
8.6. Tutarlılık ve Duyarlılık: Okuma Sorumluluğu.....	147

KAYNAKLAR

KAYNAKLAR

- Aldwin, C. M. (2004). Culture, coping and resilience to stress. In K. Ura & K. Galay (Eds.), *Gross national happiness and development* (pp. 563–573). Centre for Bhutan Studies.
- Alharbi, E. S., & Smith, A. P. (2018). A review of the literature on stress and wellbeing among international students in English-speaking countries. *International Education Studies*, 11(6), 22–44. <https://doi.org/10.5539/ies.v11n6p22>
- Anderson, L. E. (1994). A new look at an old construct: Cross-cultural adaptation. *International Journal of Intercultural Relations* 18(3): 293–328. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(94\)90035-3](https://doi.org/10.1016/0147-1767(94)90035-3).
- Arends-Tóth, J.V., & van de Vijver, F. J. R. (2006). Issues in conceptualization and assessment of acculturation. In M. H. Bornstein & L. R. Cote (Eds.), *Acculturation and parent-child relationships: Measurement and development* (pp. 33–62). Lawrence Erlbaum.
- Baker, R. W., & Siryk, B. (1984). *Student Adaptation to College Questionnaire* [Database record]. APA PsycTests. <https://doi.org/10.1037/t06525-000>
- Baklashova, T. A., & Kazakov, A. V. (2016). Challenges of international students' adjustment to a higher education institution. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(8), 1821–1832. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1114539.pdf>
- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology*, 46(1), 5–34. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x>
- Berry, J. W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 29(6), 697–712. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2005.07.013>
- Berry, J.W. (2007). Acculturation strategies and adaptation. In J. E. Lansford, K. Deater-Deckard, & M. H. Bornstein (Eds.), *Immigrant families in contemporary society* (pp. 69–82). Guilford Press.
- Berry, J. W. (2016). Diversity and equity. *Cross Cultural & Strategic Management*, 23(3), 413–430. <https://doi.org/10.1108/CCSM-03-2016-0085>
- Berry, J. W., Phinney, J. S., Sam, D. L., & Vedder, P. (2006). Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. *Applied Psychology*, 55(3), 303–332. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2006.00256.x>
- Berry, J. W., & Sam, D. L. (1997). Acculturation and adaptation. In J. W. Berry, M. H. Segall, & Ç. Kağıtçıbaşı (Eds.), *Handbook of cross-cultural psychology: Social behavior and applications* (pp. 291–326). Allyn & Bacon.
- Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98(2), 310–357. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.98.2.310>

- Demes, K. A., & Geeraert, N. (2014). Measures matter: Scales for adaptation, cultural distance, and acculturation orientation revisited. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 45(1), 91–109. <https://doi.org/10.1177/0022022113487590>
- English, A. S., Zhang, Y. B., & Tong, R. (2021). Social support and cultural distance: Sojourners' experience in China. *International Journal of Intercultural Relations*, 80, 349–358. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2020.10.006>
- Erturk, S. (2022). *Cross-cultural adaptation of Turkish international students in Hungary, Germany and the United States*. [Doctoral dissertation, Eötvös Loránd University]. https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/85866/SedaErturk_dissertation.pdf?sequence=1
- Erturk, S., & Nguyen Luu, L. A. (2021). Adjustment challenges and help seeking among Turkish international students in the United States / Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Türk uluslararası öğrencilerin uyum zorlukları ve yardım arama davranışları. *Nitel Sosyal Bilimler*, 3(2), 213–230. <https://doi.org/10.47105/nsb.951339>
- Erturk, S., & Nguyen Luu, L. A. (2022). Adaptation of Turkish international students in Hungary and the United States: A comparative case study. *International Journal of Intercultural Relations*, 86, 1–13. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.10.006>
- Erturk, S., Oker, K., & Nguyen Luu, L. A. (2022). "I am not an immigrant. I am an international student:" A qualitative study of adaptation experiences of Turkish international students in Germany. *Journal of International Students*, 12(3), 716–735. <https://doi.org/10.32674/jjis.v12i3.3776>
- Fayzullina, O. R. (2019). Ways of international students' adaptation: Club of international friendship. *Space and Culture, India*, 6(5), 87–98. <https://doi.org/10.20896/saci.v6i5.412>
- Fulop, M., & Sebestyen, N. (2012). Being a student abroad. The sojourner experience: USA meets Hungary. In S. Goncalves., M.Carpenter (Eds.), *Intercultural policies and education* (pp. 141–171). Peter Lang.
- Gebregergis, W. T., & Csukonyi, C. (2025). Unveiling psychological and socio-cultural adaptation patterns of international students in Hungary. *Journal of International Students*, 15(4), 97–118. <https://doi.org/10.32674/21yqse06>
- Geeraert, N., Demes, K. A., & Ward, C. (2021). Sojourner expectations: Are they met and does it matter if they're not? *International Journal of Intercultural Relations*, 84, 27–40. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.06.004>
- Geeraert, N., & Demoulin, S. (2013). Acculturative stress or resilience? A longitudinal multilevel analysis of sojourners' stress and self-esteem. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44(8), 1241–1262. <https://doi.org/10.1177/0022022113478656>
- Geeraert, N., Li, R., Ward, C., Gelfand, M., & Demes, K. A. (2019). A tight spot: How personality moderates the impact of social norms on sojourner adaptation. *Psychological Science*, 30(3), 333–342. <https://doi.org/10.1177/0956797618815488>

- Hang, Y., & Zhang, X. (2023). The role of intercultural transitional competence in students' transitions on an internationalized campus – A mixed methods study. *International Journal of Intercultural Relations*, 96, 101874. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2023.101874>
- Kus-Harbord, L., & Ward, C. (2015). Ethnic Russians in Post-Soviet Estonia: Perceived devaluation, acculturation, well-being, and ethnic attitudes. *International Perspectives in Psychology: Research, Practice, Consultation*, 4(1), 66–81. <https://doi.org/10.1037/ipp0000025>
- Lazarus, R. S. (2000). Toward better research on stress and coping. *American Psychologist*, 55(6), 665–673. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.6.665>
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1994). *Stress, appraising, and coping*. Springer.
- Mesidor, J. K., & Sly, K. F. (2016). Factors that contribute to the adjustment of international students. *Journal of International Students*, 6(1), 262–282. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1083269.pdf>
- Mori, S. C. (2000). Addressing the mental health concerns of international students. *Journal of Counseling & Development*, 78(2), 137–144. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.2000.tb02571.x>
- Pan, Y. L., Dixon, Z., Himburg, S., & Huffman, F. (1999). Asian students change their eating patterns after living in the United States. *Journal of the American Dietetic Association*, 99(1), 54–57. [https://doi.org/10.1016/S0002-8223\(99\)00016-4](https://doi.org/10.1016/S0002-8223(99)00016-4)
- Pitts, M. J. (2005). *The role of communication in cross-national adjustment and identity transitions among student sojourners* [Doctoral dissertation, Pennsylvania State University]. <https://www.proquest.com/docview/305451343?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&source-type=Dissertations%20%20Theses>
- Poyrazli, S., & Grahame, K. M. (2007). Barriers to adjustment: Needs of international students within a semi-urban campus community. *Journal of Instructional Psychology*, 34(1), 28–45.
- Safdar, S., Lay, C., & Struthers, W. (2003). The process of acculturation and basic goals: Testing a multidimensional individual difference acculturation model with Iranian immigrants in Canada. *Applied Psychology*, 52(4), 555–579. <https://doi.org/10.1111/1464-0597.00151>
- Sam, D. L., & Berry, J. W. (Eds.). (2006). *The Cambridge handbook of acculturation psychology*. Cambridge University Press.
- Sam, D. L., & Berry, J. W. (2010). Acculturation: When individuals and groups of different cultural backgrounds meet. *Perspectives on Psychological Science*, 5(4), 472–481. <https://doi.org/10.1177/174569161037307>
- Sawir, E., Marginson, S., Deumert, A., Nyland, C., & Ramia, G. (2007). Loneliness and international students: An Australian study. *Journal of Studies in International Education*, 12(2), 148–180. <https://doi.org/10.1177/1028315307299699>¹⁷_{SEP}
- Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal*

- of *Intercultural Relations*, 14(4), 449–464. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(90\)90030-Z](https://doi.org/10.1016/0147-1767(90)90030-Z)
- Smith, R. A., & Khawaja, N. G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(6), 699–713. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.08.004>
- Szabo, A., Papp, Z. Z., & Nguyen Luu, L. A. (2020). Social contact configurations of international students at school and outside of school: Implications for acculturation orientations and psychological adjustment. *International Journal of Intercultural Relations*, 77, 69–82. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2020.05.001>
- Tartakovsky, E. (2012). Factors affecting immigrants' acculturation intentions: A theoretical model and its assessment among adolescent immigrants from Russia and Ukraine in Israel. *International Journal of Intercultural Relations*, 36(1), 83–99. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.02.003>
- Tung, W. C. (2011). Acculturative stress and help-seeking behaviors among international students. *Home Health Care Management & Practice*, 23(5), 383–385. <https://doi.org/10.1177/1084822311405454>
- Wang, Y., Li, T., Noltemeyer, A., Wang, A., Zhang, J., & Shaw, K. (2018). Cross-cultural adaptation of international college students in the United States. *Journal of International Students*, 8(2), 821–842. <https://doi.org/10.32674/jis.v8i2.116>
- Ward, C., Bochner, S., & Furnham, A. (2001). *The psychology of culture shock* (2nd ed.). Routledge.
- Ward, C., & Fischer, R. (2008). Personality, cultural intelligence and cross cultural adaptation: A test of the mediation hypothesis. In S. Ang & L. Van Dyne (Eds.), *Handbook of cultural intelligence: Theory, measurement, and applications* (pp. 159–173). Routledge.
- Ward, C., & Geeraert, N. (2016). Advancing acculturation theory and research: The acculturation process in its ecological context. *Current Opinion in Psychology*, 8, 98–104. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.09.021>
- Ward, C., & Kennedy, A. (1994). Acculturation strategies, psychological adjustment, and sociocultural competence during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 18(3), 329–343. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(94\)90036-1](https://doi.org/10.1016/0147-1767(94)90036-1)
- Ward, C., & Kennedy, A. (1999). The measurement of sociocultural adaptation. *International Journal of Intercultural Relations*, 23(4), 659–677. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(99\)00014-0](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(99)00014-0)
- Ward, C., & Kennedy, A. (2001). Coping with cross-cultural transition. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32(5), 636–642. <https://doi.org/10.1177/0022022101032005007>
- Ward, C., Okura, Y., Kennedy, A., & Kojima, T. (1998). The U-curve on trial: A longitudinal study of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transition. *International Journal of Intercultural Relations*, 22(3), 277–291. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(98\)00008-X](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(98)00008-X)

- Ward, C., & Rana-Deuba, A. (1999). Acculturation and adaptation revisited. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 30(4), 422–442. <https://doi.org/10.1177/0022022199030004003>
- Yeh, C. J., & Inose, M. (2002). Difficulties and coping strategies of Chinese, Japanese, and Korean immigrant students. *Adolescence*, 37(145), 69–82.
- Yilmaz, K., & Temizkan, V. (2022). The effects of educational service quality and socio-cultural adaptation difficulties on international students' higher education satisfaction. *SAGE Open*, 12(1), 1–18. <https://doi.org/10.1177/21582440221078316>
- Yusoff, Y. M., & Othman, A. K. (2011). An early study on perceived social support and psychological adjustment among international students: The case of a higher learning institution in Malaysia. *International Journal of Business and Society*, 12(2), 1–15. [https://www.ijbs.unimas.my/repository/pdf/Vol-12No2\(paper1\).pdf](https://www.ijbs.unimas.my/repository/pdf/Vol-12No2(paper1).pdf)